

- *Принцип зв'язку теорії та практики* (передбачає єдність теоретичної, практичної, фізичної і психологічної підготовки студентів фахових коледжів до захисту України);
- *Принцип міцності знань* (передбачає процес побудови знань з основ захисту України, а саме систематизованих знань, які надовго зберігались би в пам'яті студентів фахових коледжів, легко відтворювались і застосовувались при розв'язуванні різних військово-прикладних завдань, тобто перетворювались у стійкі військово-прикладні уміння та навички);
- *Принцип емоційності* (передбачає забезпечення у студентів фахових коледжів позитивних емоцій під час опанування військовою справою, які відіграють роль внутрішньої спонукальної сили у навчальній діяльності до опанування змістом предмета «Захист України» та позитивної мотивації до ролі захисника України, служби у ЗСУ);
- *Принцип оптимізації навчання* (передбачає пошуки оптимальних умов для формування, розвитку й реалізації військово-прикладних умінь і навичок студентів фахових коледжів у навчальному середовищі закладу фахової передвищої освіти);
- *Принцип виховання* (виходить із триєдності навчальних цілей – «навчання-виховання-розвиток», і передбачає посилення орієнтації навчального середовища фахового коледжу на виховання студента як громадянина-патріота, свідомого до виконання ролі захисника України, до служби у ЗСУ);
- *Принцип контролю і корекції знань* (передбачає ефективну навчальну взаємодію між викладачами й студентами, а також отримання викладачем об'єктивної інформації про навчальні досягнення студентів фахових коледжів у царині опанування основами військової справи та реалізацію корекційних заходів на основі порівняння реального ступеня досягнення цілей навчання, реального рівня сформованості військово-прикладних умінь і навичок із запланованим).

Список використаних джерел

1. Бородай Е. Дидактичні умови реалізації військово-прикладних умінь і навичок учнів у навчальному середовищі старшої школи. (Дис. канд. пед. наук). Полтава, 2021. 299 с.
2. Бородай Е., Кононец Н., Костевський О. Дидактичні умови формування військово-прикладних умінь і навичок студентів в освітньому середовищі закладів фахової передвищої освіти. *Освітні, педагогічні науки: методологія, теорія, практика : колективна монографія* / наук. ред. В. Фазан, В. Мокляк ; Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2022. С. 298–330.

Олександр КОСТЕВСЬКИЙ

ПОНЯТТЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПРЕДМЕТА «ЗАХИСТ УКРАЇНИ» ДО ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

Інтерактивні технології навчання, як зазначають вітчизняні науковці, орієнтовані на реалізацію пізнавальних інтересів і потреб особистості, тому особлива увага під час їх реалізації приділяється організації процесу ефективної комунікації, в якій учасники процесу взаємодії мобільніші, відкритіші й активніші. Основою інтеракції є принцип багатосторонньої взаємодії, яка характеризується відсутністю полярності і мінімальною сконцентрованістю на точці зору вчителя (Пошетун, Пироженко, 2004).

Беручи до уваги суть інтерактивного навчання (організація навчального процесу на засадах активної постійної взаємодії всіх учнів, співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, навчання у співробітництві), суб'єктність освітнього процесу,

рівноправність учня і вчителя, рефлексія), вважаємо його необхідним складником професійної готовності вчителя предмета «Захист України» до якісного викладання свого предмета.

На підставі аналізу праць науковців (О. Аксьонова, Е. Бородай, О. Пометун, Л. Пироженко, В. Сгадова, О. Школа та ін.) *готовність майбутнього вчителя предмета «Захист України» до використання інтерактивних технологій навчання* трактуємо як цілісне внутрішнє особистісне утворення, що характеризується його здатністю до провадження інтерактивного освітнього процесу (онлайн та офлайн), розробки цифрових дидактичних ресурсів та створення інтерактивного навчального середовища в школі для ефективного викладання предмета «Захист України».

Вочевидь, готовність майбутнього вчителя предмета «Захист України» до використання інтерактивних технологій навчання можна трактувати з таких позицій: 1) як один із критеріїв результативності процесу підготовки майбутнього вчителя предмета «Захист України» до використання інтерактивних технологій навчання під час навчання у виші; 2) як систему інтегративних якостей, властивостей особистості майбутнього учителя предмета «Захист України», які сприятимуть успішній організації інтерактивного освітнього процесу (онлайн та офлайн), розробки цифрових дидактичних ресурсів та створення інтерактивного навчального середовища в школі для ефективного викладання предмета «Захист України»; 3) установку на успішну майбутню професійну діяльність, спрямовану на ефективний інтерактивний освітній процес (онлайн та офлайн), розробки цифрових дидактичних ресурсів та створення інтерактивного навчального середовища в школі для ефективного викладання предмета «Захист України».

З метою розв'язання поставленого нами завдання було визначено структурні компоненти готовності майбутнього вчителя предмета «Захист України» до використання інтерактивних технологій навчання: *мотиваційно-ціннісний; когнітивно-пізнавальний; діяльнісно-практичний; оцінювально-результативний*. Візуально ці компоненти зображено на рисунку 1.

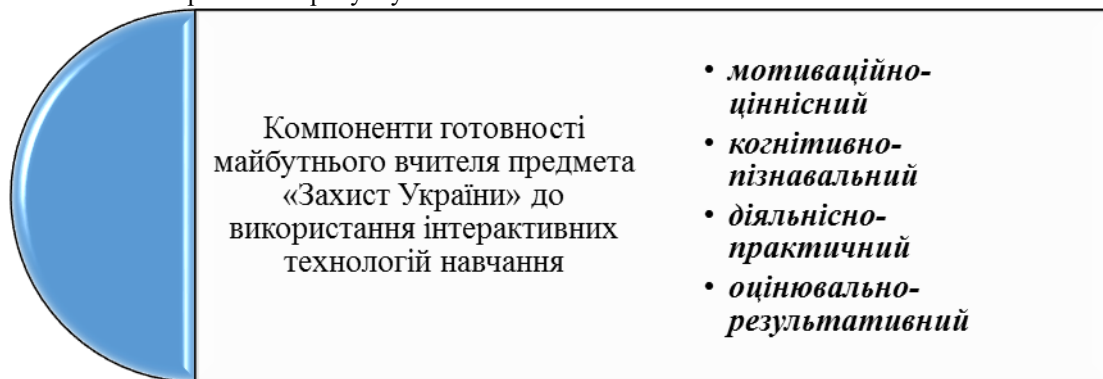

Рис. 1. Структура готовності майбутнього вчителя предмета «Захист України» до використання інтерактивних технологій навчання

Мотиваційно-ціннісний компонент готовності майбутнього вчителя предмета «Захист України» до використання інтерактивних технологій навчання відбиває складну систему мотивів, цілей, потреб, ідеалів, інтересу до поглибленого вивчення інтерактивних технологій у процесі професійної підготовки у виші; прагнень вивчати сучасні інтерактивні технології та їх можливості для організації традиційного, дистанційного чи змішаного навчання дисципліни «Захист України» в школі; позитивного ставлення до професійної діяльності вчителя, який уміє створювати інтерактивне навчальне середовище та усвідомлення його цінності для покращення якості процесу навчання дисципліни «Захист України»; ціннісних орієнтацій, що

сприяють ефективній дидактичній взаємодії в умовах інтерактивного навчального середовища (онлайн та офлайн); вольових зусиль щодо подолання труднощів, що виникають під час навчання та практичної діяльності у процесі реалізації інтерактивних методик викладання курсу «Захист України».

Когнітивно-пізнавальний компонент є динамічною системою знань з теорії та практики застосування інтерактивних технологій та Інтернет-сервісів для організації традиційного, дистанційного та змішаного навчання предмета «Захист України» у школі, створення цифрових дидактичних ресурсів та проєктування інтерактивного навчального середовища, яке буде ефективним для викладання цього предмета у майбутній професійній діяльності; а також відбиває здатність студентів до самостійного пошуку інформації про використання сучасних інтерактивних технологій, їх дидактичні можливості для викладання предмета та формування в учнів визначені програмою компетентності.

Діяльнісно-практичний компонент представлений сукупністю умінь і навичок відповідно до кваліфікаційних вимог вчителя предмета «Захист України» у контексті застосування інтерактивних технологій у навчальному процесі як традиційно, так і дистанційно чи у змішаній формі; здатністю використовувати інтерактивні технології та Інтернет-сервіси у навчанні; здатністю розробляти цифрові дидактичні ресурси та проєктувати інтерактивне навчальне середовище (онлайн та офлайн), проєктувати власні методики на базі сучасних інтерактивних технологій для ефективної організації навчального процесу з предмета «Захист України» у майбутній професійній діяльності.

Оцінювально-результативний компонент віддзеркалює здатність студента самостійно оцінювати свої результати навчання, оцінювати дидактичну значущість інтерактивних технологій та Інтернет-сервісів для ефективної організації навчального процесу з предмета «Захист України» у майбутній професійній діяльності; здатність проєктувати результати навчання учнів з предмета в інтерактивному навчальному середовищі (онлайн та офлайн); здатність розробляти інтерактивну систему контролю знань.

Список використаних джерел

1. Аксьонова О. Інтерактивні форми діяльності учнів на уроках фізичної культури. *Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. к-ри та спорту*. Вип. 11. Львів : НВФ «Українські технології», 2007. Т. 1. С.4–16.
2. Бородай Е. М. Методи навчання основ військової справи учнів у навчальному середовищі старшої школи. *Ресурсно-орієнтоване навчання у вищій школі: проблеми, досвід, перспективи*: матеріали Всеукр.наук.-практ. інтернет-конф., Полтава, 22-26 лютого 2016 р. Полтава: АКУП ПДАА, 2016. С. 365–366.
3. Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : Наук.–метод. посібн. За ред. О.І.Пометун. – К.: Видавництво А.С.К., 2004. 192 с.
4. Стадова В. В. Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності. *Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки : [зб. наук. праць.]* Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України ; Запоріж. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти. К. Запоріжжя, 2001. Вип. 19. С. 64–67.
5. Школа, О. М. (2021). Інтерактивні технології навчання в процесі професійної підготовки майбутніх вчителів фізичної культури. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*, (2(340) Ч.1), С. 252–260.